

CENTER ZA SOCIALNO DELO: TRBOVLJE

Naslov: MESTNI TRG 5a, 1420 TRBOVLJE

**LETNO POROČILO
ZA LETO 2014**

POVZETEK ZA OBČINSKI SVET

Odgovorna oseba (ime in priimek): **Nataša Pavlovič**

1. ZAKONSKE IN DRUGE PRAVNE PODLAGE, KI POJASNJUJEJO DELOVNO PODROČJE POSREDNEGA UPORABNIKA

1.1. SPLOŠNI PODATKI

Matična številka posrednega uporabnika (10 mestna):5284805000

Naziv CSD:**CENTER ZA SOCIALNO DELO TRBOVLJE**

Poštna številka:**1420**

Kraj: **TRBOVLJE**

Ulica:**MESTNI TRG**

Hišna številka:**5 a**

Telefon **03/56-34-033**fax**03/56-29-342** E-mail**gpcsd.trbov@gov.si**

Center za socialno delo _____ je krajevno pristojen za območje naslednjih občin:

	ime občine	delež občine v %*	število prebivalcev
1	TRBOVLJE	100	17.018
2		100	
3		100	
4		100	
5		100	
6		100	
7		100	
8		100	
9		100	
10		100	
11		100	
12		100	
13		100	
14		100	
15		100	
16		100	
		SKUPAJ	

Delež občine v % vnesti kot 100%, če CSD pokriva celotno območje občine, drugače vnesti ustrezen %, če CSD ne pokriva celotnega področja občine (npr. Ljubljana)

Trajanje mandata:

- Sveta CSD do 13.03.2018 (datum)
- v.d. direktorja/ice CSD do nastopa mandata novega direktorja/ice

1.2. VELIKOST CSD

Skupna tlorisna površina prostorov znaša 328 m²

lokacija	m ²	cena najema/ m ²	lastni/ najeti	naziv lastnika/ najemodajalca	dejavnost, ki se opravlja v prostorih*
Mestni trg 5a	328		Lastni	MDDSZ	Programi socialnega varstva, ki so navedeni v tč. 4
Mestni trg 5a	12	5,5 €	Najem	Gospodarska zbornica SLO	Arhiv

* navedite dejavnosti, programe,... ki se opravljajo v tistih poslovnih prostorih

1.3. ZAKONSKE PODLAGE

Dejavnost CSD se izvaja na podlagi:

- Zakon o socialnem varstvu (ZSV)
- Zakon o uveljavljanju pravic iz javnih sredstev (ZUPJS)
- Zakon o štipendiranju (ZŠtip)
- Zakon o socialnovarstvenih prejemkih (ZSVarPre)
- Zakon o zakonski zvezi in družinskih razmerjih (ZZZD)
- Zakon o starševskem varstvu in družinskih prejemkih (ZSDP)R)
- Zakon o registraciji istospolne partnerske skupnosti (ZRIPS)
- Evropska konvencija o uresničevanju otrokovih pravic (MEKUOP)
- Zakon o izvajanju rejniške dejavnosti (ZIRD)
- Zakon o zaposlitveni rehabilitaciji in zaposlovanju invalidov (ZZRZI)
- Zakon o izvrševanju kazenskih sankcij (ZIKS-1)
- Zakon o kazenskem postopku (ZKP)
- Zakon o invalidskih organizacijah (ZInvO)
- Zakon o duševnem zdravju (ZDZdr)
- Zakon o izenačevanju možnosti invalidov (ZIMI)
- Zakon o uresničevanju načela enakega obravnavanja (ZUNEO)
- Zakon o družbenem varstvu telesno in duševno prizadetih oseb (ZDVDTP)
- Zakon o vrtcih (ZVrt)
- Zakon o šolski prehrani (ZŠolPre)
- Stanovanjski zakon (SZ)
- Zakon o zdravstvenem varstvu in zdravstvenem zavarovanju (ZZVZZ)
- Zakon o upravnem postopku (ZUP)
- Resolucija o nacionalnem programu socialnega varstva (ReNPSV)
- Zakon o tujcih (ZTuj)
- Pravilnik o načinu upoštevanja dohodkov pri ugotavljanju upravičenosti do otroškega dodatka, državne štipendije, znižanega plačila vrtca, subvencije malice za učence in dijake, subvencije kosila za učence, oprostitev plačila socialnovarstvenih storitev in prispevka k plačilu družinskega pomočnika

- Pravilnik o načinu ugotavljanja premoženja in njegove vrednosti pri dodeljevanju pravic iz javnih sredstev ter o razlogih za zmanjševanje v postopku dodelitve denarne socialne pomoči
- Pravilnik o metodologiji za upoštevanje dohodka iz kmetijske dejavnosti za pridobitev pravice do denarne socialne pomoči in denarne pomoči
- Pravilnik o postopkih za uveljavljanje pravic do družinskih prejemkov
- Pravilnik o dodeljevanju državnih štipendij
- Uredba o metodologiji za oblikovanje najemnim v neprofitnih stanovanjih ter merilih in postopku za uveljavljanje subvencioniranih najemnin
- Uredba o merilih za določanje oprostitev pri plačilih socialnovarstvenih storitev
- Pravilnik o pogojih in postopku za uveljavljanje pravice do izbire družinskega pomočnika
- Pravilnik o sodelovanju organov ter o delovanju centrov za socialno delo, multidisciplinarnih timov in regijskih služb pri obravnavi nasilja v družini
- Pravilnik o prepovedi približevanja določenemu kraju oziroma osebi
- Pravilnik o standardih in normativih socialnovarstvenih storitev
- Pravilnik o postopkih pri uveljavljanju pravice do institucionalnega varstva
- Kodeks etičnih načel v socialnem varstvu
- Drugih zakonih s področij, ki neposredno ali posredno urejajo področje delovanje CSD

2. DOLGOROČNI CILJI POSREDNEGA UPORABNIKA, KOT IZHAJAJO IZ VEČLETNEGA PROGRAMA DELA IN RAZVOJA POSREDNEGA UPORABNIKA OZIROMA PODROČNIH STRATEGIJ IN NACIONALNIH PROGRAMOV

CSD ima dolgoročno zastavljene naslednje cilje (navesti):

1. CILJ: Prispevati k večji socialni vključenosti in povezanosti uporabnikov
2. CILJ: Izboljšati dostop do storitev in programov
3. CILJ: Doseči večjo učinkovitost pri izvajanju javnih pooblastil ter izboljšati kakovost storitev in programov
4. CILJ: Krepiti strokovno avtonomijo

3. LETNI CILJI POSREDNEGA UPORABNIKA, ZASTAVLJENI V OBRAZLOŽITVI FINANČNEGA NAČRTA POSREDNEGA UPORABNIKA ALI V NJEGOVEM LETNEM PROGRAMU DELA

CSD je v preteklem letu posloval na podlagi letnih pogodb o financiranju z ustanoviteljem in občino Trbovlje. Vse je bilo realizirano po pogodbah.

4. OCENO USPEHA PRI DOSEGANJU ZASTAVLJENIH CILJEV, UPOŠTEVAJE FIZIČNE, FINANČNE IN OPISNE KAZALCE (INDIKATORJE), DOLOČENE V OBRAZLOŽITVI FINANČNEGA NAČRTA POSREDNEGA UPORABNIKA ALI V NJEGOVEM LETNEM PROGRAMU DELA PO POSAMEZNIH PODROČJIH DEJAVNOSTI

Zastavljene naloge so bile realizirane. Iz primerjave podatkov iz plana in realizacije je razvidno, da so bili cilji doseženi.

Zastavljeni cilji za naloge, ki jih je Center izvajal v letu 2014 so bili še v celoti uresničeni, na nekaterih spodaj opisanih področjih tudi preseženi.

VARSTVO OTROK IN DRUŽINE

Razveze in stiki, varstvo otrokovih pravic in koristi

Po številu obravnav razvez in varstva otrokovih pravic in koristi, v letu 2014 beležimo porast razpada zakonskih ali zunajzakonskih zvez. Ob razpadu zakonske zveze ali zunajzakonske zveze, so partnerji poiskali pomoč pri urejanju stikov, saj je med njimi prihajalo predvsem do sporov pri stikih. Center za socialno delo je v primerih spora staršem nudil pomoč pri urejanju stikov in jim pomagal pri sporazumu, na sodišče posredoval mnenja o tem, kateri od staršev je bolj primeren za varstvo in vzgojo otrok, opravljal razgovore z otroki ob razvezi. Na takšne razgovore se je potrebno vedno prej predhodno pripraviti, saj gre pri tem za hude čustvene stiske odraslih in otrok. Velikokrat je potrebno delo v paru, pri razgovorih z otroki, pa bi bilo potrebno tudi sodelovanje s psihologom.

Na tem področju dela še vedno opažamo, da so postopki razveze zakonske zveze, dodelitve otroka v varstvo in vzgojo, določitev stikov in preživnine, na sodišču predolgi, kar staršem in otrokom še dodatno podaljšuje spore in stisko. Prav tako pa ni predvidenih nobenih sankcij, ko starš, ki mu otrok ni dodeljen v varstvo in vzgojo stike ne izvaja v skladu s sodno poravnavo. Zadeve so navadno napotene na center za socialno delo, ki poskuša ukrepati v skladu s svojimi pooblastili. V več primerih gre zadeva v ponovno odločanje na sodišče, ki je pristojno za določanje stikov. Razgovori v zvezi s tem so naporni in dolgotrajni, ob pomanjkanju kadra pa tudi zelo težko dostopni vsem, ki bi to pomoč potrebovali. Staršem tudi povzročajo stisko visoki sodni stroški, ki ob tem nastanejo. Opažamo tudi, da traja kar nekaj časa, da sodišče zadevo prične obravnavati, starši se na nas obračajo večkrat, opravljenih je veliko razgovorov, kljub temu, da nismo mi tisti, ki odločamo. Včasih se zgodi, da zadeva teče na sodišču več let in jo tako tudi mi dolgo obravnavamo, ljudje iščejo pogovor, kljub temu, da redno niso vključeni v nobeno storitev, saj to od nas pričakujejo. Razgovori z zakonci lahko trajajo večkrat po dve uri, tako glede na kadrovske zasledbe prihaja do obremenjenosti. Pogosto je potrebno delo v paru, saj so naloge izredno zahtevne. Stranke moramo v primeru dolgotrajnejše obravnave in stisk, ki presegajo naše zmožnosti, napotiti na družinske inštitute v Ljubljani, Celju, ki svoje storitve zaračunavajo. Za takšen način terapije se odloči malo zakoncev in družin, ker so plačljive.

V primeru razpada partnerske zveze in v kolikor stiki ne morejo biti določeni, se velikokrat sodišče odloči, da z začasno odredbo odloči, da se stiki izvajajo pod nadzorom. V letu 2014 so bili s sklepom sodišča centru za socialno delo v enem primeru določeni stiki pod nadzorom. Stiki pod nadzorom so bili določeni vsak teden v trajanju dveh ur do izdane končne sodne odločbe. Stiki so se izvajali do marca do oktobra, dokler ni sodišče odločilo, da nadzor ni več potreben. Na sodišče smo morali večkrat posredovati poročilo o tem kako stiki potekajo, vključeni pa sta bili dve strokovni delavki, kar je priporočljivo, glede na dinamiko dogajanja ob stikih. Stiki pod nadzorom niso zajeti v naloge CSD in javnih pooblastil, prav tako pa ne razpolagamo s primernim prostorom, kjer bi se ti stiki izvajali, niti nimamo dovolj kadra. Kljub temu smo centri tisti, ki nam jih sodišče določi in nismo v poziciji, da bi jih lahko v odklonili. En stik pod nadzorom, ki traja 2 uri tedensko, vzame strokovni delavki tudi do 8 ur dela tedensko (zaradi priprav na stik, razgovorov s starši, razgovorom z otrokom, pisanje poročil sodišču o poteku stikov).

Predhodno družinsko posredovanje, urejanje odnosov

Velikokrat se zgodi, da se ljudje zaradi težav v partnerski zvezi že pred sprožitvijo postopkov na sodišču, po pomoč oglasijo na center za socialno delo. Ponujena jim je pomoč pri predhodnem

družinskem posredovanju ali pri urejanju odnosov. Starši so v predhodnem družinskem posredovanju potrebovali pomoč pri sporazumevanju o tem, komu naj bo otrok dodeljen v varstvo in vzgojo, kako bodo potekali stiki med otrokom in tistim staršem, kateremu otrok ni dodeljen v varstvo in vzgojo. Zaradi težav in konfliktnih odnosov so nekateri postopki zahtevni in dolgotrajni in zajemajo poleg pomoči staršem tudi spremljanje in pomoč pri izvrševanju starševske funkcije. V težavnih in dolgotrajnih primerih moramo tudi oceniti situacijo otroka ali je ta zaradi sporov med starši ogrožen.

Nekaj je tudi takšnih primerov, ko se kljub naši vključitvi, starša nikakor ne uspeta dogovoriti, posledice najbolj občuti otrok. Pogosto so tukaj otroci potisnjeni v vlogo, da posegajo v spore o stikih, kar jim povzroča stiske, saj jih večina temu ni dorasla. Starši od njih takšnih dejanj ne bi smeli pričakovati. Žal veliko staršev te spore nadaljuje še po razvezi in traja kar nekaj časa, da se zadeve umirijo. Družine, ki so bile ob razpadu v hudi stiski, je bila ponujena vključitev v socialno varstvene storitve pomoč družini za dom in osebno pomoč in v družinsko, partnersko svetovanje z namenom urejanja odnosov.

Nasilje v družini

Na centru za socialno delo Trbovlje smo v letu 2014 obravnavali 28 primerov nasilja v družini, kjer je bilo 48 žrtev nasilja.

Med žrtvami nasilja je bilo 16 mladoletnih otrok. Otroci so bili v največ primerih žrtve nasilja, ker so bili prisotni pri izvajanju nasilja, v enem primeru je šlo za sum spolnega nasilja. Žrtve so bile ob pomoči, v večini primerov zmožne zaščititi svoje otroke, zato ukrepi za zaščito otrok niso bili potrebni. Povzročitelji nasilja so v večini primerov partnerji žrtev, le v dveh primerih sta bila povzročitelja bivša partnerja. V lanskem letu smo obravnavali največ fizičnega in psihičnega nasilja. Opažamo, da gre v večini primerov nasilja za družine, ki so v materialni stiski in so prisotne različne vrste zasvojenosti.

V letu 2014 je bilo izrečenih 11 ukrepov prepovedi približevanja s strani policije, ukrep je v 9 primerih na 10 dni podaljšalo tudi sodišče. V enem primeru je sodišče ukrep prepovedi približevanja na predlog žrtve podaljšalo še za 60 dni. O vseh ukrepih smo bili obveščeni s strani policije ali s strani interventne službe. O podaljšanju ukrepa so nas navadno obvestile žrtve same. Nekaj žrtev se je po preteku policijske prepovedi približevanja ali kadar policija ukrepa ni izrekla, odločilo za vložitev predloga za prepoved po 19. in 21. členu Zakona o preprečevanju nasilja, ki ga obravnava sodišče. Po naših informacijah je bilo to odobreno dvema žrtvama in sicer za šest mesecev.

V primeru nasilja se s policijo sproti obveščamo, če je potrebno imamo tudi posvetovalne sestanke. V kolikor potrebujemo posvet v širši obliki, skličemo multidisciplinarni tim. Teh je bilo v lanskem letu pet. Redno so vabljeni policija, šola, vrtci, zdravstvo, navadno se vsi odzovejo. V kolikor se skliče tim v takšni obliki je potrebna predhodna priprava. Velikokrat se odločimo tudi za posvetovalne time v ožji obliki s policijo. Pomoč pri obravnavi primerov nasilja nam nudi regijska koordinatorica za obravnavo nasilja v družini, s katero se o primerih redno posvetujemo po telefonu in spletni pošti, v letu 2014 je bila prisotna na treh multidisciplinarnih timih. Dogovorjeni pa smo, da se enkrat mesečno oz. po potrebi, sestanemo na našem centru, kjer se pogovorimo o aktualnih primerih nasilja.

Na centru za socialno delo Trbovlje smo v primerih nasilja vodili svetovalne razgovore z žrtvami nasilja, v primerih, ko so bili pri nasilju udeleženi tudi otroci, pa smo ugotavljali ali je potrebno izvesti ukrepe za zaščito otrok. Z žrtvami so bili narejeni individualni in varnostni načrti. Žrtvam smo nudili pomoč pri pisanju prošenj na sodišče za podaljšanje ukrepa prepovedi približevanja. V primerih, ko so se žrtve odločale za razvezo zakonske zveze, ali sprožile postopke za dodelitev

otrok, pa smo jim nudili pomoč pri sprožitvi postopka, uveljavljanju brezplačne pravne pomoči, nudena jim je bila prva socialna pomoč, svetovanje. Pri obravnavanju primerov nasilja v družini, so bili na razgovor v obliki prve socialne pomoči vabljeni tudi povzročitelji nasilja, devet se jih je na razgovor odzvalo. Ponujena jim je vključitev v trening socialnih veščin, društva za nenasilno komunikacijo, vendar se za dalj časa trajajoče sodelovanje ni nihče odločil. V lanskem letu se je osem žrtev tudi vrnilo v okolje, kjer so doživljale nasilje, nekaj jih kljub temu še naprej sodeluje s centrom za socialno delo.

Žrtve, ki smo jih v lanskem letu obravnavali, so se večkrat odločale za odhod v krizni center, varno hišo, kadar ukrep prepovedi približevanja storilcu ni bil izrečen. Najtežje se za odhod odločijo tiste, ki se umikajo z otroki, zaradi tega, ker ne želijo menjati šole, vrtca. Če so žrtve zaposlene opazamo, da se lahko s svojim osebnim zdravnikom ali delodajalcem dogovorijo za bolniško odsotnost. Še vedno preveč dolgo žrtve čakajo na odobritev brezplačne pravne pomoči, za prepoved nasilnih dejanj po 19. in 21. členu zakona o preprečevanju nasilja. Zaradi tega jim predlog za sodišče večkrat pomagamo sestaviti na centru za socialno delo, odvetnik pa se vključi kasneje. Žrtve nasilja z našega območja nimajo dosti možnosti za vključitev v programe, ki nudijo pomoč žrtvam nasilja. Največkrat se obrnejo po pomoč na naš center za socialno delo, kjer dobijo potrebne informacije.

Delo z žrtvami je bolj učinkovito, kadar je storilcu izrečen ukrep prepovedi približevanja, saj se potem žrtvi ni potrebno umikati. Opazamo, da policija čedalje bolj zaznava stisko žrtev in večkrat izreče ukrep prepovedi približevanja. Še vedno pa opazamo, da se ne odločajo za izrek ukrepa prepovedi približevanja, kadar gre za razne oblike psihičnega nasilja.

Center za socialno delo Trbovlje bi za reševanje problemov s področja nasilja v družini, partnerskih odnosih potreboval različne oblike pomoči, ki jih center za socialno delo ne izvaja, torej mrežo nevladnih organizacij na teh področjih. Mreža izvajalcev različnih programov pomoči je skoncentrirana v večjih mestnih središčih, kar zmanjšuje dostopnost teh storitev za ekonomsko šibko prebivalstvo. V pomoč delu centra za socialno delo bi bila tudi zdravstvena svetovalnica in izpostava kakšnega društva za dodatno delo/svetovanje žrtvam in storilcem. Primeri nasilja v družini se obravnavajo dolgotrajno, lahko tudi skozi celo leto.

Priznanje očetovstva

Zunajzakonski partnerji morajo pred centrom za socialno delo ali na upravni enoti, izjaviti, kdo je oče otroka. Zapisnik o priznanju očetovstva je podlaga za to, kdo se šteje kot oče otroka. Veliko parov se odloči, da uredijo priznanje očetovstva pred rojstvom otroka.

Imeli smo pa tudi nekaj primerov, ko so starši potrebovali navodila za izpodbijanje očetovstva na sodišču. Posredovali smo jim potrebne informacije, kakšni so zakonski roki za izpodbijanje očetovstva in jih napotili na pristojno okrožno sodišče.

Preživnina

Na centru za socialno delo vodimo evidenco preživnin in strankam posredujemo informacije o urejanju preživnin. Vsako leto se preživnine valorizirajo, avtomatsko se pošilja obvestila o uskladitvi preživnine zavezancem in upravičencem. Kljub temu, da je na obvestilih navedeno, da morajo sporočati o spremembah, tega pogosto ne naredijo. Rezultat tega je, da prejmemo veliko obvestil o valorizaciji preživnine, kjer je naslovnik neznan. Zaradi tega moramo posredovati veliko dopisov, s poizvedbo o bivališču. Večkrat se na nas stranke tudi obračajo zaradi izvršb za preživnino, kljub temu, da izvršbe izvajajo okrajna sodišča na podlagi stalnega bivališča zavezanca za plačilo preživnine. Veliko strank je funkcionalno nepismenih in obrazcev ne znajo izpolniti, zaradi naše dostopnosti se po pomoč se obračajo k nam, namesto na sodišče.

POSEBNO VARSTVO OTROK IN MLADOSTNIKOV

Na področju obravnave otroškega in mladoletnega prestopništva beležimo upad števila obravnavanih v kazenskem postopku za cca. 56 %. V letu 2013 je bilo vodenih 18 zadev, v letu 2014 pa 8 zadev. Beležimo tudi upad izvajanja izrečenih vzgojnih ukrepov mladostnikom s strani sodišča. Predvsem gre za ukrepa: nadzorstvo organa socialnega varstva (v letu 2013 je bilo obravnavanih 9 mladostnikov, v letu 2014 pa 6, torej 33 % manj) in vzgojno navodilo – oprava dela v splošno korist (v letu 2013 obravnavanih 5 mladostnikov, v letu 2014 pa 3). Upad tovrstnih zadev je povezan z zaključevanjem izrečenih ukrepov in zmanjšanemu številu mladostnikov, ki so v sodnem postopku. Izvajanje ukrepa nadzorstva organa socialnega varstva poteka najmanj eno leto in največ tri leta z možnostjo ustavitve, če mladostnik osebno napreduje. Obravnava poteka preko rednih mesečnih srečanj z mladostnikom. Po preteku 6 mesecev, je Center dolžan poslati sodišču poročilo o izvajanju ukrepa.

V letu 2014 smo obravnavali dva otroka mlajša od 14 let zaradi suma storitve kaznivega dejanja. Število obravnav mladih zaradi različnih težav v odraščanju, brez kaznivih dejanj, se je za tretjino zmanjšalo v primerjavi v letom 2013. Otroci in mladostniki, ki so vključeni v tovrstno obravnavo in spremljanje, so imeli neprimerno vzgojo, neurejene družinske odnose, nekateri so žrtve čustvenega nasilja zaradi razveze zakonske zveze ali prenehanja zunajzakonske skupnosti njihovih staršev, ipd. V letu 2014 ni bilo novih namestitev otrok v vzgojne zavode. Spremljanje že nameščeni otrok in sodelovanje z zavodi je v letu 2014, glede na leto 2013, ostalo nespremenjeno.

V letu 2014 smo izvajali manj ukrepov za vzgojo in varstvo otroka in njegovih koristi. Odvzem otroka smo imeli v enem primeru.

REJNIŠTVO

Center za socialno delo Trbovlje je v letu 2014 na področju rejništva spremljal 18 otrok. V tem letu ni bilo novih namestitev otrok v rejništvo. Od osemnajstih otrok jih je osem nameščenih v rejniške družine v Trbovljah, kjer je center pristojen tako za otroke kot rejniške družine. Od tega je sedem otrok nameščenih v rejniške družine v okviru sorodstvenih razmerij, eden pa je bil v rejniški družini, ki ima dovoljenje za izvajanje rejniške dejavnosti. Deset otrok je nameščenih v rejniške družine v drugih občinah za katere je pristojen center kraja v kateri ima rejniška družina prebivališče.

Spremljanje in načrtovanja rejništva se izvaja preko individualnih projektnih skupin. Število srečanj je odvisno od problemov, ki se pojavijo v posameznem rejništvu.

V letu 2014 je bil en otrok nameščen v Zavod Janeza Levca, kjer biva tudi med tednom. Z rejniško družino je bilo sklenjeno vikend rejništvo.

Zaradi majhnega kraja, kjer se ljudje poznajo med seboj je zaznati nezaupanje rejnic do skupinskega dela, zlasti pri rejnicah sorodnicah. Zaradi tega je več individualnega pristopa pri delu z rejnicami in otroki v rejništvu. Zaznati pa je tudi več sodelovanja z rejnicami iz drugih krajev, pri katerih so nameščeni otroci iz Trbovelj.

Že dlje časa je opaziti, da sam umik otroka iz matične družine ni dovolj za njegov razvoj, normalno odraščanje in osamosvajanje. Pri otrocih v rejništvu je pogosto zaznati težave, ki so posledice zlorab in zanemarjanja in se odražajo na različne načine, npr. agresivno vedenje, težave v odnosu s sovrstniki, v komunikaciji, čustvene težave, ne-izražanje čustev... Pogosto so te posledice tako moteče, da je nujna vključitev otrok v razne oblike pomoči. Pri rejnicah je opaziti, da so pogosto v stiski, ker niso opremljene za delo z otroki, ki s seboj prinesejo vse te probleme. Tako je pri rejnicah večja potreba po podpori, svetovanju, usmerjanju, iskanju dodatne pomoči.... Center za te otroke poskuša najti primerne oblike terapij, ki so večino plačljive (terapevtske ježe, razne oblike individualnih terapij ali dejavnosti, ki otroku daje večje možnosti za normalni razvoj in

osamosvajanje). Pogosto povečanje materialnih stroškov oskrbnine ne zadostujejo in je potrebno vire financiranja poiskati drugje. Pri tem je pomoč ponudil Lions klub iz Trbovelj.

V mesecu decembru je potekalo obvezno izobraževanje rejnic, ki ga je po zakonu dolžan organizirati pristojni center. Tema izobraževanja se je nanašala na zgodnjo navezanost otroka ter posledice ne-varne navezanosti.

Sicer je rejništvo kratkotrajni ukrep, ki pa se v praksi kaže drugače. Pri delu z matičnimi družinami je zaznati prepletanje različnih dejavnikov zaradi katerih je družina nefunkcionalna. Pogosto so to nefunkcionalni vzorci, deficiti, zdravstvene težave in motnje, ter odvisnosti, ki onemogočajo hitre spremembe, ki bi omogočale vrnitev otroka v družino.

Pri izvajanju in načrtovanju rejništva se zaznava tudi neenotnost stališč strokovnih delavcev različnih centrov, ki bi jih lahko pripisali tudi specifičnosti populacije kraja (socialni, ekonomski, verski, nacionalni vidik), iz katerega izhaja strokovni delavec. Zaradi tega bi bilo v prihodnje dobro pridobiti primerno rejniško družino znotraj občine.

POSVOJITEV

V letu 2014 je center za socialno delo začel postopek dvostranske posvojitve za otroka katerega je eden od staršev podal soglasje k posvojitvi, drugemu staršu pa so bile odvzete roditeljske pravice.

Otrok je za obdobje enega leta nameščen v družino kandidatov za posvojitev, z namenom medsebojnega privajanja drug na drugega. Center redno sodeluje s kandidatom ter spremlja njihovo medsebojno prilagajanje. Redno se izvajajo obiski na domu, kjer potekajo skupni pogovori ter individualni pogovori z otrokom. Pri kandidatih za posvojitev je zaznati pogoste stiske in dileme glede postopanja in ravnanja v kritični situaciji. Iz primera je zaznati, da bi bile potrebne spremembe na področju posvojitve nujne v pripravi ter podpora kandidatov na posvojitev kandidatov s strani različnih strokovnjakov.

V drugem primeru gre za enostransko posvojitev otroka s tujim državljanstvom pri čemer postopek posvojitve podaljšujejo mednarodni zakoni in pridobitev zahtevane dokumentacije.

VARSTVO ODRASLIH

Izvajanje nadomestnih kazni. Število storilcev, ki je bilo na novo vključenih v družbeno koristna dela, se je v letu 2014 zmanjšalo za 37 %. Še vedno beležimo manjše število uspešno zaključenih primerov. Sodelovati je potrebno s storilci, sestavljati poročila sodišču, poskrbeti za predloge o načinu izvajanja nadomestne kazni, pridobiti delovno organizacijo, ki je pripravljena sprejeti storilca in skrbeti za finančne zahteve in povračila stroškov tem organizacijam. V Trbovljah so to: Komunala Trbovlje, Dom upokojencev Franca Salamona, Vrtec Trbovlje, Splošna bolnišnica Trbovlje, OZRK, občina Trbovlje, Delavski dom Trbovlje, Ozara, Turistično društvo, tudi sam CSD Trbovlje je pristopil v mrežo. V letu 2014 smo v mrežo izvajalskih organizacij vključili še: Mladinski center Trbovlje, Športno humanitarno društvo Človek, OŠ I. Cankar in Zavod KŠTM

Število obravnav polnoletnih oseb v sodnem postopku je v letu 2014 v primerjavi z letom 2013 nekoliko upadlo. V letu 2014 smo obravnavali 10 (4 novi primeri) polnoletnih oseb, ki jim je izrečena **pogojna obsodba z varstvenim nadzorom**. Vsi primeri potekajo v obliki rednih mesečnih razgovorov. **Pomoč obsojencem na prestajanju kazni zapora** je potekala v 19 primerih, od tega 13-im novim. Za njih smo pripravljali socialna poročila, opravili obiske in razgovore z obsojenimi v ZPKZ ali priporu ter sodelovali pri oblikovanju načrta pomoči ob odpustu. Sodelovanje je na tem področju potekalo tudi v obliki poročil sodišču za obsojene, ki so predlagali odložitev zaporne kazni

ali opravljanje dela v splošno korist namesto kazni zapora. V 3 primerih je bilo obsojencu s sodbo sodišča naloženo delo v splošno korist namesto kazni zapora, v 2 primerih, pa se je tožilstvo odločilo za odložen kazenski pregon pod pogojem, da obtoženi opravi delo v splošno korist. V navedenih primerih beležimo precejšnjo neresnost obsojencev pri opravljanju dela. Večkrat jih je potrebno opomniti, kaj se jim lahko zgodi, v kolikor delo ne opravljajo v skladu s podpisanim dogovorom.

Za področje nadomestnih kazni in postpenale potekajo redna obdobja srečanja s koordinatorjem za navedena področja in strokovnimi delavci iz drugih centrov v regiji, ki pokrivajo ta področja.

Na področju zavodskega varstva odraslih je zaradi prezasedenosti ali pa tudi posebnosti nekaterih naših občanov, še vedno, potrebno urejati namestitev v domovih izven našega območja; vse več je tudi oseb, ki so mlajše od 65 let in potrebujejo zavodsko varstvo – psihiatrija, posebni socialni zavodi. Potrebe po teh storitvah so v porastu in so vedno težje izvedljive. Na tem področju beležimo znaten porast kriznih intervencij in multidisciplinarnih timov. V letu 2014 smo podali 6 predlogov sodišču za zdravljenje ali sprejem brez privolitve. Vse bolj je izražen problem organiziranja oskrbe na domu starejšim občanom zaradi njihove zdravstvene problematike in odsotnosti svojcev. Problem pri tem pa je plačevanje tovrstne storitve. Večinoma je oskrba dodatno sofinancirana s strani občine. Opažamo tudi porast stisk starejših ljudi zaradi osamljenosti in nerazvite socialne mreže. Beležimo tudi porast števila občanov, ki imajo težave v duševnem zdravju in odklanjajo pomoč socialnovarstvenih in zdravstvenih služb.

Več kriznih intervencij smo izvedli v primerih odvisnosti od prepovedanih drog v smislu urejanja oskrbe teh oseb in njihovih konfliktnih odnosov s sosedi. Na tem področju je bilo izvedenih več multidisciplinarnih timov.

Na področju skrbništva je potrebno ponovno opozoriti, da še vedno obstaja problem kolizije interesov, takrat ko center ali posamezni zaposleni prevzamejo vlogo skrbnika. Center namreč izdaja odločbe, izvaja skrbniške naloge, piše skrbniška poročila inprav tako center daje soglasja k skrbniškim opravilom.

Vsako leto je več tudi opravi in obveznosti pri izvajanju skrbništva po postavitvi skrbnika za poseben primer tako odrasli osebi za urejanje določenih poslov, kot tudi mladoletni osebi, kadar gre za kolizijo interesov med otrokom in starši in le ti ne morejo zastopati ml. otroka v posameznem postopku ali sklepanju pravnega posla. (izplačila zavarovalnin, prodaje nepremičnin in drugi pravni posli)

Obseg dela skrbnikov se večja, predvsem v primerih, ko izvaja skrbništvo center po uradni dolžnosti. Gre namreč zato, da je izvajanje skrbništva v večini primerov dolgotrajen, večleten proces in z vsakoletnimi dodatnimi obveznostmi se obseg dela na področju izvajanja skrbništva centra večja. Skrbništvo je še vedno brezplačna, častna funkcija, ki potegne za sabo tudi kazensko odgovornost, zaradi česar vse več sorodnikov ali drugih oseb noče prevzemati vloge skrbnika.

V letu 2014 je bilo pod stalnim skrbništvom 28 oseb. Od tega je za 17 oseb neposredno izvajal skrbništvo center. Večina teh oseb je v socialnih zavodih in center izvaja skrbništvo le za zadeve, ki ne sodijo v redno poslovanje zavoda. Za 4 osebe, ki se nahajajo v domačem okolju pa je center neposredno izvajal skrbništvo. Pod stalnim skrbništvom je tudi 6 otrok. Neposredno izvajanje skrbništva je center izvajal za 11 otrok.

PRIZNANJE PRAVIC PO Zakonu o družbenem varstvu duševno in telesno prizadetih oseb (ZDVDTPO)

V letu 2014 je center prejel dve vlogi za uveljavljanje pravic po ZDVDTPO. V enem primeru je šlo za osebo, ki je status invalida urejala v odrasli dobi. V drugem primeru pa za osebo po dopolnjenem 18. letu starosti, za katero postopek odločanja še ni zaključen. Poleg statusa je bilo osebi priznано tudi nadomestilo za invalidnost ter dodatek za tujo nego in pomoč. Na dan 31.12.2014 je imelo 57 oseb priznan status invalida po ZDVDTPO.

Za eno osebo s statusom invalida je bila v letu 2014 izdana odločba o spremembi nadomestila za invalidnost ter dodatka za tujo nego in pomoč na podlagi uveljavljanja pravice do družinske pokojnine.

Na tem področju se je povečalo posredovanje informacij o storitvah in nalogah, ki jih izvajajo drugi zavodi in institucije. Predvsem o možnostih, ki jih osebe imajo ter usmeritvah kje uveljavljati kakšno pravico. V nekaterih primerih so bili skrbnikom oseb s statusom invalida po ZDVDTPO nudeni razbremenilni razgovori v povezavi s težavami in skrbmi s katerimi se le-ti dnevno srečujejo.

GLUHI

V letu 2014 so bili razdeljeni vavčerji trem gluhim osebam, dvema po 30 vavčerjev, osebi, ki je študent pa 100 vavčerjev. V dveh primerih sta gluhi osebi spremenili naslov začasnega prebivališča, ki ga centru nista posredovala. Zaradi tega je bilo potrebno več aktivnosti, da sta upravičenca prejela vavčerje na dejanskem naslovu.

INSTITUCIONALNO VARSTVO V DRUGI DRUŽINI

V dveh primerih je prišlo do zamenjave nosilca institucionalnega varstva v drugi družini znotraj družine izvajalca institucionalnega varstva. Glede na novo zakonodajo je bila v teh dveh primerih sklenjena nova pogodba o izvajanju institucionalnega varstva v drugi družini ter dogovorov o vrsti, trajanju in obsegu storitve institucionalnega varstva v drugi družini.

Z novim nosilcem institucionalnega varstva je bil pred sklenitvijo pogodbe opravljen obsežen pogovor glede izvajanja institucionalnega varstva v drugi družini. Prav tako je bil na domu družine opravljen razgovor z obema varovancema, ki sta se z novim izvajalcem strinjala. Sicer center v družini najmanj enkrat letno opravi obisk na domu.

DUŠEVNO ZDRAVJE

Na področju duševnega zdravja sodelujemo s koordinatorico obravnave v skupnosti, ki je sicer zaposlena na CSD Zagorje ob Savi in pokriva celotno zasavsko regijo. Iz poročila koordinatorice je razvidno, da je v obravnavo v skupnosti že več let vključenih največ uporabnikov prav iz naše občine.

UVELJAVLJANJE PRAVIC IZ JAVNIH SREDSTEV

Iz spodnje tabele je razvidno **število obravnavanih zadev po posameznih pravicah v obdobju od 01.01.2014 do 31.12.2014** (opomba: število obravnavanih zadev pomeni število postopkov, ki so se začeli obravnavati v tem obdobju)

PRAVICA	Število obravnavanih zadev
Otroški dodatek	1752

Denarna socialna pomoč	3144
Izredna denarna pomoč	1341
Obvezno zdravstveno zavarovanje	3175
Dodatno zdravstveno zavarovanje	3174
Varstveni dodatek	279
Državna štipendija	738
Znižano plačilo vrtca	620
Subvencija malice	230
Subvencija kosila	76
Subvencija najemnine	640
Pogrebne	162
Posmrtnine	72
Oprostitve	40
Družinski pomočnik	3

Število obravnavanih zadev skozi leto ni enakomerno porazdeljeno. Najbolj izstopata mesec avgust in december, saj se takrat število obravnavanih zadev zelo poveča.

STATISTIČNI PODATKI PO POSAMEZNIH PRAVICAH

1. OTROŠKI DODATEK

Otroški dodatek je dopolnilni prejemek za preživljanje, vzgojo in izobraževanje otroka. Do otroškega dodatka je upravičen eden od staršev in sicer za otroka s prijavljenim bivališčem v RS do 18. leta starosti otroka, če mesečni dohodek na družinskega člana ne presega 64% neto povprečne plače v RS. Pravica do otroškega dodatka se dodeli za obdobje enega leta.

V spodnji tabeli je razvidno **število obravnavanih zadev** v letu 2012, 2013 in v letu 2014.

	OD (2012)	OD (2013)	OD (2014)	Indeks 2014/2013
SKUPAJ	1721	2116	1752	0,827977316

VIR: ISCS2-seznam pravic

2. DENARNA SOCIALNA POMOČ (DSP)

Denarna socialna pomoč je socialno varstveni prejemek, namenjena tistim posameznikom ali družinam, ki si materialne varnosti ne morejo zagotoviti zaradi okoliščin, na katere sami ne morejo vplivati.

	DP (2012)	DP (2013)	DP (2014)	Indeks 2014/2013
SKUPAJ	2299	2706	3144	1,161862528

VIR: ISCS2-seznam pravic

Število obravnavanih zadev na področju denarnih socialnih pomoči se povečuje že od leta 2008 dalje. V letu 2008 je bilo število obravnavanih zadev na najnižji ravni v zadnjih 10-ih letih in je znašalo 1849 zadev.

3. IZREDNA DENARNA SOCIALNA POMOČ (IDSP)

Gospodarska situacija v občini in poglobljanje krize se najbolj kaže na področju obravnave vlog za izredno denarno pomoč, saj se število vlog iz leta v leto povečuje. V zadnjih letih so

namreč vloge za izredno pomoč začeli vlagati ljudje, ki jih pred tem niso vlagali. To so tisti, ki cenzus za denarno pomoč nekaj malega presegajo. Cenzus za denarno pomoč je zelo nizek in tisti, ki ta cenzus presegajo, imajo lahko dejansko še vedno zelo nizke dohodke, s katerimi ne morejo pokriti nekaterih izrednih stroškov, povezanih s preživljanjem, kot npr. poračun elektrike, nakup kurjave in podobno. To so zlasti družine, v katerih je zaposlen samo eden od staršev in pa upokojenci, ki so samske osebe in prejemajo nizko pokojnino. Ljudje čedalje težje zmorejo plačevati tudi redne mesečne stroške. Še posebej v zimskih mesecih, ko se pridružijo še stroški ogrevanja. Najbolj žalostno je to, da je čedalje več takšnih družin, kjer sta oba starša zaposlena, pa kljub temu ne zmorejo plačevati stroškov. Razlogi za to so zelo različni. Zelo pogost razlog je tudi ta, da so se ljudje, ko so bili zaposleni za nedoločen čas in v obdobju, ko je bila gospodarska situacija veliko boljša kot je danes, zadolžili (največkrat za nakup stanovanja ali gradnjo hiše), sedaj pa so ostali ali brez zaposlitve ali pa se jim je plača precej znižala, je ne prejemajo redno ali kaj podobnega, krediti pa so ostali.

Iz spodnje tabele je razvidno **število obravnavanih zadev na področju izredne denarne pomoči v primerjavi z letom 2013.**

	IDP (2012)	IDP (2013)	IDP (2014)	Indeks 2014/2013
SKUPAJ	840	1045	1341	1,283253589

VIR: ISCSD2-seznam pravic

4. VARSTVENI DODATEK

Z uvedbo Zakona o uveljavljanju pravic iz javnih sredstev je bilo odločanje o varstvenem dodatku preneseno iz ZPIZ-a na Centre za socialno delo. Ob uvedbi nove socialne zakonodaje v letu 2012 smo s strani ZPIZ-a prejeli seznam 438-ih prejemnikov varstvenega dodatka, za katere smo morali preveriti ali izpolnjujejo pogoje tudi po novi zakonodaji. 183 prejemnikov je bilo takšnih, ki so pravico ohranili, 255 pa jih je pravico izgubilo. Pravica se najpogosteje dodeli za obdobje enega leta, zato morajo upravičenci enkrat letno podati novo vlogo, če želijo nadaljnje prejetje varstvenega dodatka.

Varstveni dodatek je tako kot denarna pomoč namenjen posameznikom ali družinam, ki si materialne varnosti ne morejo zagotoviti zaradi okoliščin, na katere sami ne morejo vplivati, dodatno pa je pri varstvenem dodatku določen še starostni pogoj in sicer za ženske dopolnjenih 63 let in za moške dopolnjenih 65 let. Tisti, ki starostnega pogoja ne izpolnjujejo, so lahko do varstvenega dodatka upravičeni le, če so trajno nezmožni za delo ali trajno nezaposljivi. Osebe, ki bivajo v socialno varstvenih zavodih, do varstvenega dodatka niso upravičene. V kolikor je oseba, ki je upravičena do varstvenega dodatka lastnik kakšne nepremičnine, se z odločbo o upravičenosti do varstvenega dodatka prepove odtujiti in obremeniti te nepremičnine, zaznamba o prepovedi odtujitve in obremenitve pa se izvede tudi v zemljiški knjigi.

Iz spodnje tabele je razvidno **število obravnavanih zadev na področju varstvenega dodatka v primerjavi z letom 2013.**

	VD (2012)	VD (2013)	VD (2014)	Indeks 2014/2013
SKUPAJ	219	229	279	1,218340611

VIR: ISCSD2-seznam pravic

5. DRŽAVNE ŠTIPENDIJE

Državna štipendija je dopolnilni prejemek, namenjen za kritje stroškov, ki nastanejo z izobraževalnim procesom. Namen državne štipendije je spodbujanje izobraževanja in doseganja višje izobrazbene ravni upravičencev ter vzbuditi odgovornost upravičencev za šolanje in študij ter skrajšati dobo študija.

Do državne štipendije so upravičeni državljani Republike Slovenije, ki izpolnjujejo pogoje po zakonu o uveljavljanju pravic iz javnih sredstev in po Zakonu o štipendiranju in pri katerih povprečni mesečni dohodek na osebo v preteklem letu pred vložitvijo vloge ne presega 53% neto povprečne plače na osebo v istem obdobju.

Zakon o uveljavljanju pravic iz javnih sredstev je v letu 2012 ukinil državne štipendije za mladoletne dijake, vendar jih je nov Zakon o štipendiranju (*Uradni list RS 56-2139/2013*), sprejet v juliju 2013, ponovno uvedel. Tako so lahko mladoletni dijaki v mesecu decembru 2013 ponovno vložili vlogo za državno štipendijo.

Iz spodnje tabele je razvidno **število obravnavanih zadev na področju državnih štipendij** v primerjavi z letom 2013.

	DŠ (2012)	DŠ (2013)	DŠ (2014)	Indeks 2014/2013
SKUPAJ	453	541	738	1,364140481

VIR: ISCS2-seznam pravic

6. ZNIŽANO PLAČILO VRTCA

S to subvencijo se staršem zagotovi znižano plačilo vrtca. V odločbi o znižanem plačilu vrtca je določen odstotek cene, ki jo morajo plačati starši, razliko do polne cene pa krije občina, v kateri imajo starši stalno prebivališče. V primeru, da je v vrtec vključenih hkrati več otrok, se za drugega otroka zagotavljajo sredstva za sofinanciranje plačil staršev iz državnega proračuna. Staršem, ki ne uveljavljajo znižanega plačila, vrtec izstavi račun v višini najvišjega dohodkovnega razreda, kar znaša 77% cene programa. Polno ceno programa (100%) plačajo le tujci, ki niso zavezanci za plačilo dohodnine v RS.

Iz spodnje tabele je razvidno **število obravnavanih zadev na področju znižanega plačila vrtca** v primerjavi z letom 2013.

	VR (2012)	VR (2013)	VR (2014)	Indeks 2014/2013
SKUPAJ	739	779	620	0,795892169

VIR: ISCS2-seznam pravic

7. SUBVENCIJA ŠOLSKE MALICE ZA UČENCE IN DIJAKE

Do subvencionirane šolske malice so od 01.02.2013 dalje upravičeni učenci in dijaki, ki živijo v družinah, katerih povprečni mesečni dohodek na osebo, ugotovljen v odločbi o otroškem dodatku (tj. brez upoštevanja otroškega dodatka, denarne socialne pomoči in državne štipendije kot dohodek), ne presega 53 % neto povprečne plače v Republiki Sloveniji. Ta sprememba je povzročila velik porast števila upravičencev do te subvencije. Pred tem je bil cenzus sicer prav tako 53% neto povprečne plače v RS, vendar so se v dohodek družine upoštevali še vsi drugi denarni prejemki, do katerih je bila upravičena neka družina (otroški dodatek, denarna socialna

pomoč, državna štipendija). Zaradi te spremembe je postalo odločanje o pravici do subvencije šolske malice v bistvu nepotrebno v vseh tistih primerih, ko družina na dan vložitve vloge razpolaga z veljavno odločbo za otroški dodatek. Strošek izdaje odločbe je visok in povsem nepotreben in služi le v administrativne namene.

Zaradi tega so bile spremembe ZUPJS narejene tako, da od šolskega leta 2014/2015 dalje Centri ne odločamo o subvenciji malice, upravičencem pa tudi ni potrebno vlagati vlog. Spodnja tabela kaže **število obravnavanih zadev na področju subvencije šolske malice** v primerjavi z letom 2012.

	MU (2012)	MU (2013)	MU (2014)	Indeks 2014/2013
SKUPAJ	562	1598	230	0,143929912

VIR: ISCSD2-seznam pravic

8. SUBVENCIJA KOSILA ZA UČENCE

Enako kot to velja za subvencijo malice je Zakon o šolski prehrani povzročil večje število obravnavanih zadev tudi na področju subvencije kosila. Do subvencioniranega kosila so od 01.02.2013 dalje upravičeni učenci in dijaki, ki živijo v družinah, katerih povprečni mesečni dohodek na osebo, ugotovljen v odločbi o otroškem dodatku (tj. brez upoštevanja otroškega dodatka, denarne socialne pomoči in državne štipendije kot dohodek), ne presega 18 % neto povprečne plače v Republiki Sloveniji.

Spodnja tabela nam kaže **število obravnavanih zadev na področju subvencije kosila** v primerjavi z letom 2013.

	KU (2012)	KU (2013)	KU (2013)	Indeks 2014/2013
SKUPAJ	219	515	76	0,147572816

VIR: ISCSD2-seznam pravic

Tudi pri subvenciji kosila je postalo odločanje nepotrebno, o subvenciji kosila od začetka šolskega leta 2014/2015 Centri ne odločamo več.

9. PLAČILO PRISPEVKA OBVEZNEGA ZDRAVSTVENEGA ZAVAROVANJA

Do plačila prispevka obveznega zdravstvenega zavarovanja so upravičene vse osebe, ki so upravičene do denarne pomoči oziroma bi lahko bile upravičene ter niso obvezno zdravstveno zavarovane na nobeni drugi zavarovalni podlagi. Plačilo prispevka izvrši občina, v kateri ima upravičenec stalno bivališče, zavezanec za prijavo v zavarovanje pa je Center za socialno delo, ki je priznal pravico. Pravica se prizna hkrati s pravico do denarne pomoči, razen, če vlagatelj za denarno pomoč na vlogi posebej označi, da pravice do plačila prispevka za obvezno zdravstveno zavarovanje ne želi uveljavljati. Lahko pa seveda posameznik uveljavlja le pravico do plačila prispevka, če denarne pomoči zaradi različnih razlogov ne želi prejemati.

Spodnja tabela nam kaže **število obravnavanih zadev na področju pravice do plačila prispevka obveznega zdravstvenega zavarovanja** v primerjavi z letom 2013.

	OZ (2012)	OZ (2013)	OZ (2014)	Indeks 2014/2013
SKUPAJ	2247	2585	3175	1,228239845

10. PRAVICA DO KRITJA RAZLIKE DO POLNE VREDNOSTI ZDRAVSTVENIH STORITEV

Pravica do kritja razlike do polne vrednosti zdravstvenih storitev pomeni, da upravičencu ni potrebno imeti urejenega dodatnega zdravstvenega zavarovanja pa vseeno lahko koristi enak obseg zdravstvenih storitev kot tisti, ki imajo dodatno zdravstveno zavarovanje urejeno na eni izmed zavarovalnic (Vzajemna, Adriatic ali Triglav), ne da bi moral zdravstvene storitve doplačati. Do te pravice so upravičene tiste osebe, ki izpolnjujejo pogoje za upravičenost do denarne pomoči.

Če postane oseba, ki že ima urejeno dodatno zdravstveno zavarovanje, upravičena do te pravice, se o tem obvesti zavarovalnico pri kateri ima urejeno dodatno zdravstveno zavarovanje, le-ta pa pogodbo postavi v mirovanje in za čas upravičenosti do pravice zavarovancu ne zaračunava prispevka. Če takšen upravičenec koristi zdravstvene storitve, ki bi jo sicer moral doplačati, se plačilo te storitve izvrši iz državnega proračuna.

Zavarovalnice so o upravičenosti do te pravice obveščene preko vpogleda v distribucijski modul informacijskega sistema, najpogosteje pa jih obvestijo upravičenci sami na tak način, da jim dostavijo odločbo o upravičenosti.

Spodnja tabela nam kaže **število obravnavanih zadev na področju pravice do kritja razlike do polne vrednosti zdravstvenih storitev** v primerjavi z letom 2013.

	DZ (2012)	DZ (2013)	DZ (2014)	Indeks 2014/2013
SKUPAJ	2285	2691	3174	1,179487179

VIR: ISCSD2-seznam pravic

11. SUBVENCIJA NAJEMNINE

Do subvencije najemnine so upravičeni najemniki v neprofitnih stanovanjih, namenskem najemnem stanovanju, bivalni enoti, tržnem najemnem in hišniškem stanovanju. Cenzus za pridobitev te pravice je sestavljen iz minimalnega dohodka za posameznika oz. družino, kateremu se prišteje še 30% ugotovljenega lastnega dohodka posameznika oz. družine ter znesek neprofitne najemnine.

Upoštevajo se dohodki vseh oseb, ki so navedene v najemni pogodbi, ne glede na dolžnost preživljanja.

Maksimalna višina subvencije najemnine znaša 80% neprofitne najemnine. Subvencionirano najemnino lastniku stanovanja izplača občina, v kateri ima upravičenec stalno bivališče. Pravica pa se dodeli za obdobje enega leta.

Spodnja tabela nam kaže **število obravnavanih zadev na področju pravice do subvencije najemnine** v primerjavi z letom 2013.

	NA (2012)	NA (2013)	NA (2014)	Indeks 2014/2013
SKUPAJ	433	542	640	1,180811808

VIR: ISCSD2-seznam pravic

12. POGREBNINE IN POSMRTNINE

Pogrebne in posmrtnine so bile s 01.01.2014 prenesene iz zdravstvenega v sistem socialnega varstva.

Posmrtnina je posebna oblika izredne denarne pomoči, namenjena družinskemu članu umrlega v višini minimalnega dohodka, kar trenutno znaša 269,20 €. V letu 2014 smo obravnavali 72 zadev s tega področja.

Pogrebna je prav tako posebna oblika izredne denarne pomoči, katere funkcija je pomoč pri kritju stroškov pogreba in se dodeli v višini dvakratnika minimalnega dohodka, torej 538,40 €. V koledarskem letu 2014 smo obravnavali 162 takih zahtevkov.

13. OPROSTITVE PLAČIL SOCIALNO VARSTVENIH STORITEV

O oprostivah socialno varstvenih storitev Center odloča v primeru storitve institucionalnega varstva, pomoči na domu in bivanju v drugi družini. Zakon o uveljavljanju pravic iz javnih sredstev je na tem področju prinesel precej zmede in nepravilnosti. Pred uveljavitvijo tega zakona se je o višini oprostitve in zmožnosti plačila odločalo na podlagi dohodkov, prejetih v preteklih treh mesecih pred vložitvijo vloge, po novi ureditvi pa na podlagi dohodkov, prejetih v preteklem oziroma predpreteklem letu, poleg tega pa se v dohodek družine šteje tudi vrednost premoženja. Zaradi tega prihaja v praksi do tega, da je v odločbi ugotovljena takšna plačilna sposobnost, ki presega dejansko višino dohodkov s katerimi razpolagajo upravičenci do storitve in njihovi zavezanci za plačilo. Prav tako pa so upravičenci do storitve v neenakopravnem položaju, saj so odločbe o oprostivah, izdane pred 01.01.2012, ostale v veljavi, zato imajo nekateri upravičenci izračunano oprostitvev po »stari« zakonodaji, tisti, ki so se vključili v institucionalno varstvo po 01.01.2012 pa po novi zakonodaji, kar jih postavlja v slabši položaj.

	OS (2012)	OS (2013)	OS (2014)	Indeks 2014/2013
SKUPAJ	40	43	40	0,930232558

VIR: ISCS2-seznam pravic

Število obravnavanih zadev se ni bistveno spremenilo v primerjavi z letom 2012. Tako smo v 2012 obravnavali 40 zadev, v letu 2013 43 in v letu 2014 ponovno 40.

Zaradi sprememb zakonodaje moramo po uradni dolžnosti do 28.02.2015 preveriti vse aktivne zadeve (vseh aktivnih je tako iz starega kot novega sistema in jih združili v enem sistemu ter tako omogočiti bolj enakopravno obravnavo tako upravičencev do storitve kot zavezancev.

14. DRUŽINSKI POMOČNIK

Družinski pomočnik je bil uveden leta 2004. Namenjen je predvsem tistim invalidnim osebam, ki menijo, da jim institucije ne nudijo zadostne intimnosti, individualnosti, solidarnosti, osebne komunikacije, domačnosti in topline. Zato se iščejo nove oblike skrbi za invalidne osebe. Pravico do izbire družinskega pomočnika uveljavlja invalidna oseba pri pristojnem Centru za socialno delo. O pravici odloča invalidska komisija Zavoda za pokojninsko in invalidsko zavarovanje, odločbo pa izda Center za socialno delo.

Družinski pomočnik se financira iz občinskega proračuna. Občina od bruto zneska za pravice družinskega pomočnika plača vse potrebne prispevke in družinskemu pomočniku nakaže neto znesek, vendar pa morajo invalidne osebe in njeni zavezanci za preživljanje občini povrniti del sredstev, ki jih je ta namenila za pravice družinskega pomočnika, skladno z njihovo plačilno sposobnostjo.

Kar se tiče družinskega pomočnika, nova zakonodaja (ZUPJS) ni prinesla bistvenih sprememb, ki bi vplivale na samo vsebino pravice, se pa na drugačen način izračunava potrebno plačilo k pravici oziroma oprostitev tega plačila.

V naši občini ni veliko število družinskih pomočnikov, saj se invalidne osebe za to pravico redko odločajo. Glavni razlog za to je v tem, da imajo večinoma nizke dohodke in višina njihovega plačila k pravici tako zniža družinski proračun, da se najpogosteje za to pravico ne odločijo.

Na dan 31.12.2012 smo imeli 5 aktivnih družinskih pomočnikov, na dan 31.12.2013 6, prav toliko jih je na dan 31.12.2014..

15. STARŠEVSKO VARSTVO IN DRUŽINSKI PREJEMKI

Na področju starševskega varstva in družinskih prejemkov se uveljavlja pravice po Zakonu o starševskem varstvu in družinskih prejemkih. Zakon o uveljavljanju pravic iz javnih sredstev na to področje ni imel veliko vpliva, saj je iz te zakonodaje izvzel le otroški dodatek. Večji vpliv je imel Zakon o uravnoteženju javnih financ, ki je od 31.05.2012 dalje prinesel naslednje novosti:

- **dopust za nego in varstvo otroka:**
  - znižala se je višina nadomestila za dopust za nego in varstvo otroka in sicer iz 100% osnove na 90% osnove (razen v primeru, ko je osnova nižja od minimalne plače)
  - znižala se je višina najvišjega nadomestila in sicer je prej najvišje nadomestilo znašalo največ 2,5 povprečne plače, sedaj se uporablja 2-kratnik povprečne plače (kar znese 2.862,84 € bruto mesečno)

- **pomoč ob rojstvu otroka:**
  - postavljen je bil premoženjski cenzus za upravičenost do te pravice, česar prej ni bilo in sicer le ta znaša 64% povprečnega mesečnega dohodka na osebo (to je enako zadnjemu razredu za otroški dodatek); za ugotavljanje materialnega položaja družine pa se uporablja ZUPJS
  - od 01.01.2013 dalje tudi ni več možno izbrati pomoči ob rojstvu otroka v obliki paketa, ker MDDSZ ni podpisalo nove pogodbe z izdajateljem paketov, zato je možno sedaj to pomoč prejeti le v obliki finančnih sredstev

- **dodatek za veliko družino:**
  - tudi tu je postavljen enak premoženjski cenzus kot pri pomoči ob rojstvu otroka

- **starševski dodatek:**
  - višina starševskega dodatka se je zvišala iz 196 € na 251 € mesečno

Vsi ti ukrepi naj bi bili začasne narave in sicer do leta, ki sledi letu, v katerem bo rast bruto družbenega proizvoda preseгла 2,5%.

Število obravnavanih zadev od leta 2008 dalje je razvidno iz spodnje tabele:

STARŠEVSKO VARSTVO IN DRUŽINSKI PREJEMKI	leto 2008	leto 2009	leto 2010	leto 2011	leto 2012	leto 2013	leto 2014
Porodniški dopust (materinski dopust)	114	126	120	140	111	118	118
Očetovski dopust	105	100	95	112	93	116	130
Dopust za nego in varstvo otroka (starševski dopust)	160	131	134	142	135	128	142
Posvojiteljski dopust	0	0	0	0	0	0	0
Pravica iz naslova krajšega delovnega časa	27	26	23	23	14	19	20
Pravica do plačila prispevkov za socialno varnost	3	6	9	10	8	15	14
Pravica do plačila prispevkov za socialno varnost pri negi in varstvu dveh otrok	14	21	21	23	30	20	18

Pravica do plačila prispevkov v primeru 4 ali več otrok	0	0	2	6	1	1	1
Starševski dodatek	31	31	26	22	23	37	33
Pomoč ob rojstvu otroka	142	158	140	151	98	128	133
Dodatek za veliko družino	125	115	118	110	101	96	110
Dodatek za nego otroka	18	41	28	36	46	27	31
Delno plačilo za izgubljeni dohodek	1	1	0	5	2	4	3

Marec 2015

Pripravila:
Nataša Pavlovič

Odgovorna oseba:
Nataša Pavlovič